

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

150

Vragen van het lid **Helder** (PVV) aan de minister van Justitie over *het bericht «Klinieken willen tbs'er sneller met verlof sturen»* (ingezonden 10 september 2010).

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie) (ontvangen 6 oktober 2010) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010–2011, nr. 109.

Vraag 1

Bent u op de hoogte van het bericht «Klinieken willen tbs'er sneller met verlof sturen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat er een notitie ligt van twaalf tbs-instellingen, waaruit blijkt dat zij hun patiënten veel eerder, namelijk al na achttien maanden, met verlof te sturen en na twee en een half jaar met onbegeleid verlof?

Antwoord 2

Op 8 september 2010 hebben de gezamenlijke forensisch psychiatrische centra (fpc's) mij hun inhoudelijke visie op de forensisch zorg aangeboden. De fpc's stellen hierin onder meer dat zij de tbs-behandeling transparanter willen maken door gebruik te maken van forensische prognoses en een doorlopende toetsing daarvan. Zij beogen hiermee de behandeling niet langer te laten duren dan noodzakelijk, de middelen efficiënter te besteden en de resultaten beter te verantwoorden. De fpc's stellen voor om richtlijnen te hanteren bij verlofverlening: een eerste aanvraag voor (beveiligd) begeleid verlof tot 12 maanden na aanvang van de tbs, voor onbegeleid verlof binnen 30 maanden en binnen 54 maanden een aanvraag voor transmuraal verlof; de concrete beslissing dient echter onverminderd op een individuele beoordeling te blijven berusten.

Vraag 3

Hoe beoordeelt u deze plannen van de tbs-instellingen?

¹ Nu.nl, 9 september 2010.
<http://www.nu.nl/binnenland/2328747/klinieken-willen-tbser-snelser-met-verlof-sturen.html>

Antwoord 3

Dat de fpc's de behandeling transparanter en efficiënter willen maken, vind ik nastrevenswaardig. Het is aan het hoofd van de inrichting om te bepalen wanneer voor wie welk soort verlof wordt aangevraagd. Of en wanneer een tbs-gestelde daadwerkelijk een verlofmachtiging krijgt, bepaalt de Minister van Justitie, nadat hij hierover door het onafhankelijke Adviescollege Verloftoetsing is geadviseerd.

Vraag 4

Klopt het dat een reden voor al deze nieuwe plannen onder andere zou zijn dat veel verdachten weigeren mee te werken aan behandelingen in tbs-klinieken? Klopt het dat in 2009 er slechts zeventig weigeraars waren?² Deelt u de mening dat dit slechts een poging is het failliete systeem van tbs weer nieuw leven in te blazen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

De fpc's beogen met deze plannen de uitvoering van de tbs-maatregel en het systeem van de forensische zorg te verbeteren. De voorstellen ten aanzien van het verloftraject zijn slechts één onderdeel daarvan. Het aantal geregistreerde weigerachtige observandi in het Pieter Baan Centrum (PBC) fluctueert door de jaren heen, en is de laatste jaren iets toegenomen. Van 64 in 2005 tot 109 in 2008 en in 2009 een lichte daling: 95 weigeraars. Overigens wordt niet aan iedere verdachte die een pro justitia-onderzoek ondergaat, een tbs opgelegd. Vice versa geldt, naar mag worden aangenomen, dat niet aan iedere weigeraar een tbs zou zijn opgelegd als hij had meegewerkt. Personen die een tbs hebben ondergaan laten gunstige recidivecijfers zien. Uit de nieuwste recidivemeting die binnenkort door het WODC wordt gepubliceerd blijkt dat de algemene recidive binnen twee jaar van tbs-gestelden 21,4 procent bedraagt. Dit is meer dan twee keer zo laag als de algemene recidive van ex-gedeteneerden (50,4 procent). De cijfers tonen aan dat van een faillissement van het tbs-systeem zeker geen sprake is.

Vraag 5

Herinnert u zich uw antwoord op Kamervragen³ waarin u stelt dat het voor de meeste tbs-gestelden goed mogelijk is om na twee jaar behandeling een eerste keer met begeleid verlof te gaan? Wat is er de reden van dat het verlof binnen een paar maanden opeens zes maanden eerder kan plaatsvinden?

Antwoord 5

Verlofverlening wordt per individu afgewogen. Zie overigens het antwoord op vraag 3.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het een schande is jegens de slachtoffers van tbs'ers of hun nabestaanden, dat een tbs'er na zo'n korte periode alweer lekker met verlof kan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

In zijn vonnis brengt de rechter ook de mate van vergelding van het aangedane leed tot uitdrukking. Hij kan daarbij een gevangenisstraf opleggen. Hij kan daarnaast bevelen dat na de detentie een tbs-behandeling ten uitvoer wordt gelegd. Dit is geen straf maar een maatregel. Het merendeel van de personen dat een tbs maatregel opgelegd krijgt, krijgt ook gevangenisstraf opgelegd, in 2009 84%. De tbs-behandeling is nodig om de veroordeelde zonder onaanvaardbaar recidivegevaar terug te brengen in de samenleving. Verlof in de tbs is geen onderbreking van de behandeling maar een onderdeel van de behandeling, die gericht is op resocialisatie. Zonder verlof is terugkeer in de samenleving niet mogelijk. De tbs-gestelde moet immers kunnen aantonen dat hij met toenemende vrijheden kan omgaan, zonder zich schuldig te maken aan strafbare feiten.

² Opportuun, augustus 2010.

³ Aangangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 3024, Tweede Kamer.

Vraag 7

Hoe beoordeelt u de risico's van een onbegeleid verlof al na twee en een half jaar? Deelt u de mening dat de beveiliging van de samenleving voorop moet staan en dat de beveiliging van de samenleving veel beter gediend is met afschaffing van de tbs en het opleggen van hoge straffen aan misdadigers? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Verlof wordt gefaseerd en gecontroleerd opgebouwd en onder meer gebaseerd op gestandaardiseerde risicotaxatie en risicomanagement. Op die basis adviseert het Adviescollege Verloftoetsing tbs over een verlofaanvraag aan de Minister van Justitie, die een besluit neemt over het verlenen van een verlofmachtiging.

Voor het antwoord op het tweede deel van vraag 7 verwijs ik naar het antwoord op vraag 4 van eerdere schriftelijke vragen van het lid Helder (PVV) over het inkorten van het tbs-traject na terugloop van behandelingen (6 augustus 2010, Aanghangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2010, nr. 3024, Tweede Kamer).